

Bekymring for at livsoppholdssatser ikke korresponderer med faktisk prisutvikling

ØRN er kjent med at utgangspunktet for justering av livsoppholdssatser ved utlegg og gjeldsordning er §6 i Forskrift om livsoppholdssatser. ØRN har også merket seg rundskriv Q03/2022 - Rundskriv om ekstraordinære strømutfgifter ved gjeldsordning og utleggstrekk.

ØRN er bekymret for at priser på husholdningsutgifter i for liten grad fanges opp av de ovennevnte forskrift og rundskriv. Vi er spesielt bekymret for kontradiksjon med andre virkemidler, som for eksempel bostøtte, og ekstra bostøtte til strøm. Vi møter situasjoner hvor bostøtte og ekstra bostøtte til strøm fører til betjeningsevne ved utlegg og gjeldsordning. Vi forutsetter at bostøtte gis nettopp for å sikre et forsvarlig livsoppholdsbeløp etter boutgifter. Når likevel bostøtte kan føre til betjeningsevne ser vi på dette som en indikasjon på at livsoppholdsnivået ved utlegg og gjeldsordning ikke korresponderer med livsoppholdsnivået i det sosiale sikkerhetsnettet ellers i samfunnet. ØRN mener at livsoppholdsnivået i gjeldsordning og utlegg må være så høyt at økt betjeningsevne ikke avskjærer behovsprøvde støtteordninger som nettopp er ment å sikre et minste minimum til livsopphold.

Priser på matvarer har steget merkbart de siste månedene. Derfor er vi bekymret for at den forskriftssatte justeringen av livsoppholdssatser i for liten grad fanger opp siste tiders høyere prishopp.

ØRN ber derfor departementet vurdere:

- Hvilke strakstiltak kan iverksettes for å bringe livsoppholdssatsene bedre i takt med økende prisutvikling på tross av gjeldende justeringsfaktor ifølge forskrift?
- Siste tiders prisutvikling bør være med i det pågående arbeidet med stortingsproposisjonen om ny gjeldsordningslov og forskrift om livsoppholdssatser. ØRN ber om en bedre harmonisering enn i dag mellom livsoppholdssatser ved utlegg og gjeldsordning, livsoppholdsunderstøttende ordninger som bostøtte, og de faktiske prisene på husholdningsutgifter som publikum må forholde seg til.

ØRN er bekymret for at personer som har løpende trekk eller gjeldsordning ikke lenger kan være selvhjulpne på livsoppholdssatsen fastsatt i forskrift. Vi er bekymret for at dette er med på å øke sjansen for mislighold i gjeldsordninger med den alvorlige konsekvensen dette medfører for enkeltpersoner og deres familier.

Vi ser også med bekymring på at personer som har utleggstrekk eller gjeldsordning i større grad vil trenge hjelp fra NAV med livsopphold og boutgifter.

Vi mener at kreditorene må være med på å ta regningen slik at personer som har utleggtrekk eller gjeldsordning har mulighet til å ha anstendige levekår og en reell mulighet til å oppfylle forpliktelsene sine.